

tionsforhold, og til Gengæld herfor har Landmændene paataget sig at udvise Effektivitet.

Samtidig er Landmændene for at redde deres Land ud af Krisen blevet gjort interesserede i at forøge og delvis omlægge deres Produktion i Løbet af 4 Aar. Hertil hjælper Staten dem ved at betale dem Varepriser, der er høje nok til at gøre det muligt for dem at intensivere deres Bedrifter, og ved at stille Landbrugsforskningens nyeste Resultater til deres Raadighed.

Maalet er sat. Vejen fremad er afstukket. Kun Tiden kan vise, om Vejen vil blive fulgt og Maalet vil blive naaet.

Den dansk-britiske Handelsaftale.

Den 23. Februar undertegnedes i London den nye Handelsoverenskomst mellem Danmark og Storbritannien. Den er et Resultat af langvarige Forhandlinger, under hvilke der fra saavel dansk som britisk Side er gjort væsentlige Indrømmelser i Forhold til de Forslag, som hver af Parterne fremlagde ved Forhandlingernes Paabegyndelse.

Ifølge Overenskomsten, der kun gælder Perioden indtil 1. Oktober 1948, skal Danmark levere 40 000 Tons Smør til en Pris af 321 sh. 6 d. pr. cwt., svarende til 6,12 Kr. pr. kg. I samme Tidsrum skal Danmark levere 80 pCt. af sit Eksportoverskud af Bacon. Denne Mængde er anslaaet til ca. 22 000 Tons og betales med 225 sh. pr. cwt., d. v. s. 4,28 Kr. pr. kg. Desuden har Storbritannien givet Tilsagn om at ville betale Bacon med samme Pris ogsaa i Høstaaret 1948—49.

Ægeksexporten til Storbritannien fortsætter i Overensstemmelse med den i November f. A. truffene Aftale, ifølge hvilken Danmark leverer 85 pCt. af sit Eksportoverskud til en Pris af 3,64 Kr. pr. kg. Den omhandlede Mængde er anslaaet til ca. 18 700 Tons.

Foruden Landbrugsprodukter skal Danmark ifølge Aftalen levere Fisk og en Del Industrivarer, og denne Eksport skal stort set følge de samme Retningslinier som hidtil.

Til Gengæld har Storbritannien paataget sig at levere Danmark en Del vigtigere Varer, bl. a. mindst 870 000 Tons Kul og 55 000 Tons Jern og Staal samt en Del Oliefrø, mineralske Olier, Kemikalier, Garner m. v. til Priser, der ikke skulde være højere end de, som andre Lande betaler for tilsvarende Varer.

Aftalens korte Løbetid er formentlig fastsat under Hensyn til Marshall-Planens eventuelle Gennemførelse, og der er yderligere i Overenskomsten indføjet en Bestemmelse om, at hvert af de to Lande er villige til at tage eventuelle Ændringer i Aftalen op til Drøftelse, hvis Forholdene skulde undergaa væsentlige Forandringer i Overenskomstperioden.

De nu aftalte Priser paa Landbrugsprodukter er en Del højere end de, der var gældende i den Overenskomst, der udløb den 30. September f. A. De nærmer sig de Priser, som hjembragtes ved Handel med „Tredieland“. Smørprisen er saaledes forhøjet med ca. 33 pCt., Bacon- og Ægprisen med henholdsvis ca. 40 og 48 pCt.

Fra dansk Side hilstes den nu afsluttede Aftale med Tilfredshed, bl. a. fordi den afbrudte Forbindelse med vort gamle Hovedmarked — trods gode Priser ved Handel med andre Lande — gav en vis Følelse af Usikkerhed over for Fremtiden. Vi fik ikke vore Ønsker opfyldt paa alle Omraader eller i fuld Udstrækning. Storbritannien kunde saaledes ikke fremskaffe de for en Forøgelse af Produktionen nødvendige Oliekager, ejheller stille Dollars til Raadighed for Indkøb af dette vigtige Produktionsmiddel andetsteds.

Det er ensbetydende med, at Danmarks Produktion af Landbrugsvarer ogsaa i den kommende Tid i det store og hele maa baseres paa den indenlandske Foderproduktion, og det sætter ret snævre Grænser for Produktionens Størrelse.

Til Gengæld skal Danmark ikke paa nærværende Tidspunkt afdrage paa sin Valutagæld til Storbritannien, og det har faaet Adgang til at anvende Sterling til visse Betalinger uden for Sterlingområdet, f. Eks. til Indkøb af Chilesalpeter. I Stedet for frie Dollars har Danmark Raadighed over en vis Del af Eksportmængden som Byttemiddel for nødvendige Varer, som Storbritannien ikke kan forsyne os med.

1. Meddelelse fra Udvalget for Arbejdsundersøgelser.

(Fællesudvalg nedsat af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab og Fyens Stifts patriotiske Selskab).

Plantning af Frøroer.

I 1945—46 har Plantningen af Frøroer (Stiklinger) været undersøgt. Der har været Tale om to Plantningsmetoder, nemlig:

1) Plantning med Planteske i en med Planteplov optrukket Fure.

2) Plantning i Furen efter en 2-furet 14" Traktorplov.

Ved Metode 1 blev Roerne spredt ud paa Marken foran „Planteren“, som kravlede frem over Marken den ene Vej, og traadte Jorden sammen omkring Roerne, naar han gik den anden Vej.

Ved Metode 2 blev Roerne lagt i smaa Bunker et Stykke fra Plovfuren, og „Planteren“ fyldte dem herfra i Spirekasser, som han slæbte frem langs Furen i et Stykke Reb. Roerne blev plantet i Furekanten, og blev saaledes dækket med Jord, næste Gang Ploven kom forbi. Et Led af en Cambridgetromle, der ved en kort Træbjælke var hægtet paa Ploven, trykkede Jorden sammen omkring Roerne.

Det skal bemærkes, at Jorden i alle Tilfælde har været Sandmuld.

Det egentlige Arbejdsforbrug ved de to Metoder var i Timer pr. ha:

	Med Planteske	Efter Plov
Pløjning (Opfuring)	8,0 Timer	3,3 Timer
Plantning	65,5 "	39,8 "
Udkørsel af Roer	32,7 "	13,3 "
Arbejdsforbrug ialt pr. ha	106,2 Timer	56,4 Timer
" pr. 1000 Planter ...	209 Min.	143 Min.

Rækkeafstanden har i begge Tilfælde været 73 cm, hvilket giver 13 700 lb. m pr. ha. Planteafstanden var ved første Metode 45 cm mod 58 cm efter Plov, hvilket giver 30 440 Planter, henholdsvis 23 600 Planter pr. ha.

Der var ikke megen Forskel i Kvaliteten af Plantearbejdet mellem de to Plantemetoder. Enkelte af de Roer, der var plantet efter Plov, kom til at hælde lidt ind mod Furen. For at hindre dette kunde man paa Traktorploven ønske monteret en stor Tallerkenskive, som gennemskar Furekanten bag ved Ploven, saa der fremkom en lodret Væg at plante Roerne mod.

Ved Plantning efter Plov bliver Rodpiskene paa Roerne lagt bedre ned end ved Plantning med Planter, hvor Rodpiskene ofte bliver trukket op langs Roerne.

Lægning af Kartofler.

For Kartoffellægning er undersøgt 4 Læggetoder, nemlig:

- 1) Lægning af forspirede Kartofler efter Markør.
- 2) Lægning efter Plov monteret med Markør.
- 3) Lægning i Plantefure, optrukket med Plante- eller Hypeplov.
- 4) Lægning med 2rk. Maskine.

Ved 1. Metode var Spirekasserne med de forspirede Kartofler i Forvejen kørt ud paa Marken, hvor de henstod paa Vognene langs Midten af Agrene. Læggemandskabet gik sammen to og to med en Spirekasse mellem sig, som de bar i en Jernkrog, der var hægtet i hver Ende af Spirekassen. Markøren var af Buchtrup-Typen, monteret paa en 2rk. Radrenser.

Ved 2. Metode henstod Kartoflerne i Sække langs Agrene, og Læggemandskabet lagde Kartoflerne fra Sække, som blev baaret over Skulderen. Markøren var fastspændt paa en almindelig Plov, og der anvendtes 2 Plove med en Markør paa den ene.

Ved 3. Metode er Optrækningen af Plantefurer foretaget med Hypeplov eller en 1 eller 2rk. Planterplov, og der var ikke markeret Huller til Kartoflerne. Lægningen skete enten fra Sække eller Kasser af forskellig Form.

Ved 4. Metode er anvendt enten „Holbæk“ eller „Selandia“

2rk. Kartoffellæggemaskiner. Ifyldningen skete enten direkte fra Vognen med Kartoffelgreb, eller fra Sække som henstod paa Vogne. Der har i alle Tilfælde været 1 Mand med Maskinen foruden Kusken. Denne ekstra Mand har været nødvendig for at sikre en regelmæssig Lægning, da Elevatorkopperne engang imellem svigter.

Det egentlige Arbejdsforbrug ved de 4 Metoder har været følgende i Timer pr. ha i Mands- og Hestetimer:

Arbejde:	Metode							
	1		2		3		4	
	Mandtimer	Hestetimer	Mandtimer	Hestetimer	Mandtimer	Hestetimer	Mandtimer	Hestetimer
Markering	4,2	4,2	—	—	7,6	7,6	—	—
Pløjning	—	—	13,6	27,2	—	—	—	—
Lægning	42,0	—	40,8	—	33,6	—	11,0	11,0
Dækning	9,4	4,7	—	—	6,5	6,5	—	—
Arbejdsforbrug ialt	55,6	8,9	54,4	27,2	47,7	14,1	11,0	11,0
Rækkeafstand cm ..	58		63		60		63	
Planteafstand cm ..	37		37		37		37	
Antal lb. m pr. ha ..	17 240		15 870		16 670		15 870	
Antal Planter pr. ha	46 600		42 900		45 050		42 900	

I de ovenfor angivne Observationer er medregnet den Spildtid, der forekom i Observationstiden.

Til Trods for, at Undersøgelsen kun bygger paa 5 Observationer, kan den dog give et lille Fingerpeg med Hensyn til Arbejdsforbruget. Lavest ligger Lægning med Maskine. Trods Maskinens store Arbejdsydelse, vil dens Anvendelse dog ikke under alle Forhold være fordelagtigst, idet der ved Maskinlægning vil forekomme et større Antal Dobbeltlægninger og Spring end ved Haandlægningen. Selv om denne Usikkerhed i nogen Grad kan elimineres af den ekstra Mand, der er med Maskinen, maa man dog overveje, om Besparelsen i Arbejds-løn staar i et rimeligt Forhold til den eventuelle Nedgang i Høstudbyttet. For det andet vil Maskinen naturligvis ikke være rentabel at anvende paa mindre Kartoffelarealer.

Man maa regne med, at der skal være omkring 3—4 ha Kartoffler, før Anvendelsen bliver rentabel. Mange andre Faktorer end de medregnede kan være medvirkende til at forskyde Resultatet til den ene eller anden Side, hvad angaar Minimumsarealet for fordelagtig Anvendelse af Kartoffellæg-gemaskiner.

Under Forsøgenes Udførelse var der et Par Smaating, der gav sig saa tydeligt Udslag i Arbejdsforbruget, at det er værd at bemærke. Paa den ene af Gaardene, hvor Kartofflerne blev lagt med Maskine, tog man Kartofflerne med til Marken i en Vogn, hvorfra de under Lægningen blev fyldt i Sække, baaret til Maskinen og fyldt i denne. Da Observationen havde staaet paa et Stykke Tid, prøvede man ved hver Ifyldning at køre Maskinen hen til Vognen og øse Kartofflerne direkte ned i Saakassen med det Resultat, at Tiden for Ifyldningen nedsattes fra 2,3 til 1,0 Time pr. ha. Et andet og vist ofte forekommende Tilfælde, forkert Sammensætning af Arbejdsholdet, iagttoes ved Observationerne af Metode 2: Lægning efter Plov med paasat Markør. Arbejdsholdet var sammensat saaledes, at det tilsammen tog 2,96 Timer pr. Mand at lægge 1 ha, medens Pløjningen tog ca. 4,3 Timer. Ploven kom saaledes til at bestemme Arbejdsydelsen, og Læggerne havde en Pauseprocent paa ca. 50. En Arbejdsstyrke paa 3 Mand vilde efter Tallene have været tilstrækkeligt.

En Sammenligning af Udvalgets Observationer med tilsvarende foretaget af Statens Redskabsprøver viser, at de i store Træk i de Tilfælde, hvor en direkte Sammenligning er mulig, stemmer overens.

Udvalgets Undersøgelser vedrørende Arbejdsforbruget ved Lægning af Kartoffler vil blive fortsat i det kommende Aar.
